

Stockholm den 14 januari 2025

R-2024/2629

Till Polismyndigheten

A314.144/2024

Sveriges advokatsamfund har genom remiss den 9 december 2024 beretts tillfälle att avge yttrande över remiss om föreskrifter och allmänna råd om gummiprojektil.

Sammanfattning

Advokatsamfundet har generellt inga synpunkter på Polismyndighetens förslag till införande och användande av gummiprojektiler.

Synpunkter

Vad som är väsentligt i förslaget är att det ställs krav på den polisman som ska använda gummiprojektil, när den får användas och hur utskjutningsanordningen får riktas samt hur gummiprojektilen får användas. Därtill regleras att det bara är vissa polismän som får använda hjälpmedlet. Enligt förslaget är det bara NIK-personal som utan särskilt beslut alltid får medföra gummiprojektil (9 §), vilket är rimligt.

Enligt förslaget (samma bestämmelse) beslutar Polismyndigheten i övrigt om medförande av gummiprojektil. Som framgår av konsekvensutredningen kan SPT och även BF-IGV vara aktuella för att få medföra och använda gummiprojektil om förutsättningar härför föreligger. Även detta är rimligt, särskilt då det synes kräva ett särskilt beslut i det enskilda fallet.

Advokatsamfundet anser att polisens medförande och användande av gummiprojektiler ska vara klart begränsat till dessa kategorier av poliser samt till speciella situationer där dessa behöver användas. Exempel på speciella situationer för SPT och BF-IGV kan vara svårare upploppsliknande situationer där polisen utsätts för allvarligt våld eller det finns en konkret risk för att så sker samt då polisen är i underläge och inte kan hantera situationen på annat sätt eller att allvarlig risk annars föreligger för liv, allvarlig skada på person eller egendom och andra alternativ i princip är uteslutna i sammanhanget.

En anmärkning mot att en strikt begränsning av behörigheten och befogenheten att använda gummiprojektil kanske inte kommer att efterlevas i praktiken, är skrivningen på s. 8, fjärde stycket i konsekvensutredningen. Där står det att hjälpmedlet initialt tagits fram för att användas av två kategorier av polismän (NIK samt SPT och BF-IGV). Skrivningen ger intrycket av att kategorier av polismän som kan få medföra och använda gummiprojektiler, och därmed även situationer där projektilerna används, kan komma att utvidgas utöver det tänkta användningsområdet. Med hänsyn till allmänhetens säkerhet, anser Advokatsamfundet att beslut om medförande av gummiprojektil omfattande andra situationer, kategorier eller enskilda polismän, ska fattas med yttersta restriktivitet.

Advokatsamfundet anser sammanfattningsvis att förslaget tillfredsställer ett rimligt behov hos Polismyndigheten, är bra utformat samt väl balanserat om begränsningarna och restriktiviteten upprätthålls.

SVERIGES ADVOKATSAMFUND

Mia Edwall Insulander